

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР ПО
БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

710

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2/3703 din 06.03.2023

La nr. 18-69-1889 din 22.02.2023

Ministerul Justiției

Prin prezenta, cu referire la proiectul legii pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003 (art.269, 269/3 ș.a.) (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt) (număr unic 123/MJ/2023), comunicăm următoarele.

La art.I pct.1 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art.269 din Codul de procedură penală

La alin.(1):

a) după textul „239 – 240”, completarea normei cu textul „243”.

Potrivit art.19 alin.(1) lit.a) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, printre atribuțiile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (*în continuare – SPCSB*) se numără și transmiterea organelor competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, precum și altă informație relevantă obținută în temeiul prevederilor legii.

Infracțiunea de spălare de bani este una autonomă, ceea ce se manifestă prin posibilitatea de a reține această infracțiune fără a exista o condamnare anterioară sau concomitentă pentru infracțiunea predicat și, mai mult, fără a determina cu precizie fapta prin care au fost produse bunurile sau fără a determina autorul infracțiunii predicat. Acest concept reprezintă un răspuns al statelor la evoluția infracționalității, respectiv înmulțirea activităților infracționale repetate care duc la obținerea de beneficii materiale importante, transferate pe teritoriul mai multor țări.

Prin urmare, în cazul infracțiunii de spălare a banilor, de cele mai multe ori, infracțiunea primară (predicat) nu se cunoaște. Astfel, SPCSB va fi pus în dificultate în ceea ce privește identificarea entității responsabile de examinarea infracțiunii, pentru diseminarea informațiilor privind suspiciunile rezonabile cu privire la comiterea spălării banilor. Situația implică riscul unui „ping-pong” a informațiilor primite de la SPCSB, între organele de urmărire penală, în cazul necunoașterii infracțiunii predicat.

Totodată, art.269³ din proiect, cu care se completează Codul de procedură penală, asigură dreptul altor organe de urmărire penală să examineze și infracțiunea prevăzută la art.243 din Codul penal, rezultată din infracțiunile primare examinate de către acestea.

De asemenea, obiectul de reglementare al art.335¹ din Codul penal (falsul în documente contabile), nu ține de competența Centrului Național Anticorupție (*în continuare – Centru*), atribuțiile căruia sunt statuate în Legea nr.1104/2022;

b) la subpct.1) – după textul „*dacă au fost săvârșite de*” prevederea urmează a fi completată cu textul „*sau în privința următorilor subiecți.*”. Exigența completării este dictată de imposibilitatea examinării de către Centru a infracțiunilor de corupere activă și trafic de influență (art.325 și 326 din Codul penal), în cazul în care o persoană terță susține că:

-) a promis, oferit sau dat, personal sau prin mijlocitor, unuia dintre subiecții enumerați în subpct.1) bunuri, servicii, privilegii sau avantaje [...] pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia (art.325 din Codul penal);

-) a promis, oferit sau dat unuia dintre subiecții enumerați în subpct.1) bunuri, servicii, privilegii sau avantaje [...] când respectivul subiect are sau susține că are o influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, persoane publice străine, funcționar internațional, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite (art.326 din Codul penal);

c) la subpct.1) lit.a) – considerăm necesară excluderea textului „*cu excepția primarilor și viceprimarilor satelor și comunelor, consilierilor locali ai satelor și comunelor*”. Comiterea infracțiunilor de către un ales local va fi examinată de către organul de urmărire penală din raza teritorială unde activează alesul local respectiv, fapt care, în opinia noastră, reprezintă un risc de compromitere a investigației obiective a infracțiunii;

d) la subpct.1) lit.b) – după textul „*de nivel superior*” prevederea urmează a fi completată cu textul „*, funcționari publici de conducere*”, în conformitate cu art.7 alin.(1) lit.b) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Modificarea este necesară în contextul în care funcționarii publici de conducere organizează, coordonează, îndrumă și controlează activitățile care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, sub autoritatea unui funcționar public ierarhic superior sau a unei persoane ce exercită funcție de demnitate publică (art.9 alin.(2) din Legea nr.158/2008);

e) la subpct.1) lit.c) – după textul „*ofițeri de urmărire penală*” propunem completarea cu textul „*, polițiști și*”. Modificarea este necesară întru evitarea examinării, de către polițiști, a infracțiunilor de corupție comise de către alți polițiști, situație în care există riscuri sporite de apariție a conflictelor de interese sau altor impedimente, care pot avea drept rezultat mimarea investigației sau investigarea părtinitoare a infracțiunilor prenotate;

f) completarea alin.(1) cu lit.k), care să menționeze încă o categorie de subiecți și anume – persoanele cu funcție de răspundere din cadrul entităților publice, așa cum este reglementată în art.123 alin.(1) din Codul penal (persoanele cu funcție de răspundere) și art.3 din Legea nr.82/2017 (definiția – „entitate publică”). Ca și în cazul propunerii de la lit.d), exigența modificării este determinată de drepturile și obligațiile acordate persoanei cu funcție de răspundere din cadrul entităților publice, permanent sau provizoriu, în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice;

g) subpct.2) – pragul valoric al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă pretinse, promise, acceptate, oferite, date, primite, precum și valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune urmează a fi micșorate de la 5000 la 1000 și, respectiv, de la 50000 la 10000 de unități convenționale. Modificarea este necesară deoarece la momentul instituirii Procuraturii Anticorupție și adoptării art.270¹ din Codul de procedură penală, activa Centrul Național Anticorupție, care asigura examinarea corupției „sistemice”.

Actualmente situația socială și economică (inclusiv majorarea unității convenționale de la 20 la 50 lei în anul 2016, PIB calculat pe locuitor - 92 556 lei pentru anul 2021), determină necesitatea revizuirii și recalibrării pragurilor valorice menționate mai sus.

Ținând cont de analiza practică a valorii bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă transmise, oferite, date, pretinse, acceptate sau primite, din perspectiva sesizărilor parvenite în adresa Centrului și celor deja documentate, se constată că în majoritatea cazurilor cuantumul acestora nu depășește suma de 50 000 lei. Astfel, nemodificarea pragului valoric al bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor implică riscul supraîncărcării procuraturilor de sector și organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne. Acestea nu vor face față numărului mare de sesizări privind săvârșirea infracțiunilor de corupție a căror specific de documentare este unul special, fiind diferite și instrumentele de investigare.

La situația din 27 februarie 2023, din numărul total al infracțiunilor de corupție aflate în gestiunea organului de urmărire penală a Centrului:

- în cazul infracțiunii de „traficului de influență” (art.326 din Cod penal) – 42 cauze penale, în majoritatea cazurilor fapta fiind comisă de persoane fizice, neavând calitatea de subiecți speciali, dintre care:

-) 24 de cazuri – cuantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor nu depășește suma de 1000 unități convenționale;

-) 8 cazuri – cuantumul acestora se află la limita dintre 1000 și 5000 de unități convenționale;

-) 10 cazuri – valoarea depășește 5000 de unități convenționale.

La majorarea pragului valoric al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor mai mult de 5000 de unități convenționale în cazul infracțiunilor ce țin de competența Centrului, vor persista cauze aparent neînsemnate. Spre exemplu, persoana fizică va

susține că are influență asupra unei persoane publice pe care o poate determina să adopte decizie favorabilă în vederea soluționării unei situații de conflict, în schimbul sumei de 240 000 lei. În situația respectivă, Centrul nu are competența să investigheze cazul, în schimb va fi competent să investigheze situațiile în care făptuitorul este subiect special, chiar dacă comite trafic de influență în schimbul sumei de 5000 lei.

- În cazul infracțiunii de „*corupere activă*” (art.325 din Cod penal) – 29 cauze penale, dintre care:

-) 20 de cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. nu depășește suma de 1000 de unități convenționale;

-) 7 cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. se află la limita dintre 1000 și 5000 de unități convenționale;

-) 2 cazuri – valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. depășește 5000 de unități convenționale.

- În cazul infracțiunii de „*corupere pasivă*” (art.324 din Cod penal) – 48 cauze penale, dintre care:

-) 39 de cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. nu depășește suma de 1000 unități convenționale;

-) 7 cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. se află la limita dintre 1000 și 5000 unități convenționale;

-) 2 cazuri – valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. depășește 5000 unități convenționale.

- În cazul infracțiunilor de „*darea de mită*” și „*luarea de mită*” (art.333 și 334 din Cod penal) – 7 cauze penale, dintre care:

-) 4 cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. nu depășește suma de 1000 unități convenționale;

-) 2 cazuri – quantumul bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. se află la limita dintre 1000 și 5000 unități convenționale;

-) 1 caz – valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor etc. depășește 5000 unități convenționale.

În acest context, menționăm că la aplicarea pragului valoric al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor în mărime de 5000 unități convenționale, ținând cont de subiecții speciali, în gestiunea Centrului vor rămâne 44 de cauze penale.

La micșorarea pragului valoric al bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor până la 1000 unități convenționale, ținând cont de subiecții speciali, în gestiunea Centrului vor rămâne un număr de 60 de cauze penale. Adică, diferența dintre cele două praguri valorice este de 16 cauze penale.

Totodată, după textul „10 000 de unități convenționale” norma urmează a fi completată cu textul „, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art.181¹–182 și art.243”, deoarece în cazul infracțiunilor contra drepturilor politice prejudiciul cauzat nu poate fi cuantificat;

h) subpct.3) – urmează a fi exclus din proiect, deoarece există riscul compromiterii investigării echidistante a infracțiunii de către organul de urmărire penală din teritoriu;

i) alin.(2) – urmează a fi exclus din proiect, în contextul argumentării de la lit.a) și pentru asigurarea continuității modificării propuse supra.

Recomandare: Expunerea art.269 alin.(1) din Codul de procedură penală în redacția următoare: „Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art.181¹–182, 239–240, 243, 324–335 și art.352¹ din Codul penal, a celor săvârșite în conexiune cu acestea, precum și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu, prevăzute la art.190 și 191 din Codul penal, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod:

1) dacă au fost săvârșite în privința sau de către:

a) persoane cu funcții de demnitate publică în sensul art.123 alin.(3) din Codul penal;

b) funcționari publici de conducere de nivel superior, funcționari publici de conducere;

c) ofițeri de urmărire penală, polițiști și ofițeri de investigații;

d) avocați;

e) executori judecătorești;

f) administratori autorizați;

g) persoane ce reprezintă conducerea, membrii consiliului, membrii organului executiv și ai comisiei de cenzori întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat;

h) persoane ce reprezintă conducerea partidelor politice;

i) persoane publice străine și funcționari internaționali în sensul art.123¹ din Codul penal;

j) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;

k) persoane cu funcție de răspundere din cadrul entității publice.

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 1000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 10000 de unități convenționale, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art.181¹–182 și art.243 din Codul penal.”

Punctul 4 din proiect privind modificarea art.270 din Codul de procedură penală

Deși prevederea nu este reglementată în proiect, la art.270 alin.(1) lit.g) din Codul de procedură penală propunem substituirea textului „colaboratori de poliție și colaboratori ai organelor care desfășoară activitate specială de investigații” cu textul „polițiști și ofițeri de investigații”, iar la final completarea cu textul „, , cu excepțiile prevăzute de prezentul capitol”.

Necesitatea modificărilor propuse este argumentată prin faptul că Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nu operează cu noțiunea de

„colaborator”, iar în cel de-al doilea caz considerăm că legiuitorul s-a referit la ofiterii de investigații și nicidecum la colaboratorii confidențiali, așa cum sunt definiți în Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații.

Totodată, specificarea de la finalul prevederii are menirea să facă o delimitare a competențelor și evitarea unui potențial conflict de competență între procurori și organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție.

De asemenea, alin.(9) din același articol are sens ambiguu și oferă posibilitate procurorului de a prelua cauza penală, de la ofițerul de urmărire penală, în lipsa unor criterii clare. Prin urmare, textul „În caz de necesitate” creează posibilitatea interpretării și aplicării abuzive a normei de către procuror.

Mai mult ca atât, textul „*poate exercita personal urmărirea penală în orice cauză penală*” este confuz și poate crea conflict de competență între procurori.

Recomandare: *Stipularea expresă în art.270 alin.(9) din Codul de procedură penală a condițiilor care justifică dreptul procurorului de a exercita personal urmărirea penală, precum și a cauzelor penale în care acesta este îndreptățit să exercite personal urmărirea penală.*

La art.II din proiect

a) **alin.(1)** – întru asigurarea eficientizării activității Centrului și Procuraturii Anticorupție, propunem intrarea în vigoare a proiectului la data publicării în Monitorul Oficial;

b) **la alin.(2)** – pentru garantarea unei perioade suficiente de timp necesare procesului de tranziție la noile reglementări și corelarea, din punct de vedere practic, a activității Centrului și Procuraturii Anticorupție, precum și transmiterea materialelor în teritoriu, este necesară acordarea unui termen suficient în acest sens.

Suplimentar, luând în considerare specificul infracțiunilor de corupție, suntem de părere că asigurarea realizării cu succes a misiunii de investigare a infracțiunilor respective, implică evitarea transmiterii cauzelor penale din competența Centrului tuturor subdiviziunilor organului de urmărire penală din subordinea Ministerului Afacerilor Interne. În schimb, Ministerul Afacerilor Interne va identifica câteva subdiviziuni capabile să acopere întreg teritoriul Republicii Moldova, din punct de vedere zonal (spre exemplu: centru, nord și sud), ceea ce va permite atât specializarea ofițerilor de urmărire penală în investigarea infracțiunilor de corupție, cât și asigurarea unui control eficient în prevenirea și combaterea: abuzului de serviciu, conflictelor de interese, influențelor necorespunzătoare, presiunilor, favoritismului etc., exercitate de către sau în privința ofițerilor de urmărire penală.

Recomandare: *Expunerea art.II din proiect în următoarea redacție: „(1) Prezenta lege intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. (2) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:*

a) cauzele penale aflate la etapa de urmărire penală, pentru care a fost întocmit rechizitoriul, se transmit organelor de urmărire penală competente.

b) Ministerul Afacerilor Interne va întreprinde măsurile necesare pentru identificarea unor subdiviziuni teritoriale responsabile de efectuarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de corupție și care să acopere întreg teritoriul Republicii Moldova, cu rază de activitate în trei zone regionale (Nord, Sud, Centru).”

Suplimentar, menționăm că potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitiv în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitiv, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2023.03.06 16:47:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

Nr. 38/951 din „1” martie 2023
La nr. 18-69-1889 din „22” februarie 2023

Ministerul Justiției

copie: **Cancelaria de Stat**

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt) (număr unic 123/MJ/2023), autor – Ministerul Justiției și, reieșind din limitele competențelor funcționale, comunică după cum urmează.

1. Analizând propunerile de amendare a art. 269 și art. 270 din Codul de procedură penală nr. 122/2003 (în continuare - CPP), se constată intenția autorului de a extinde competența organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne, în sensul examinării corupției mici (avantajul ilicit până la 5000 unități convenționale, echivalent al sumei de 250000 lei) și a infracțiunilor comise de către minori, infracțiunilor ce țin de protecția muncii, infracțiunilor ecologice, care până acum reveneau spre examinare Procuraturii.

Astfel, se menționează că odată cu trecerea acestor genuri de infracțiuni în competența organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne, va crește brusc volumul de lucru al ofițerilor de urmărire penală, iar situația va deveni și mai alarmantă. Este de precizat că la moment, organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne îi revine spre examinare aproximativ 80% din infracțiuni, însă din numărul total de 751 funcții prevăzute conform statelor de personal, 183 funcții sunt vacante. La fel, în rândurile angajaților Ministerului Afacerilor Interne se atestă o remunerare insuficientă comparativ cu alți funcționari cu atribuții și competențe similare, cum ar fi: organele de urmărire penală din cadrul Centrului Național Anticorupție și Procuraturii, fapt ce evidențiază o discrepanță între organele de urmărire penală din diverse autorități.

Se atrage atenția că, pe lângă exercitarea urmăririi penale, ofițerii de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sunt implicați și în alte activități de serviciu, ceea ce nu este caracteristic angajaților din domeniul urmăririi penale din alte instituții, de exemplu: serviciul diurn, implicarea la paza lăcașelor sfinte – la sărbătorile Pascale, paza secțiilor de votare, implicarea în grupe de documentare în cadrul întrunirilor desfășurate în condițiile Legii privind întrunirile nr. 26/2008 etc.

Spre exemplu, în perioada scrutinului electoral, angajații Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații sunt implicați la maxim pentru asigurarea ordinii și securității publice, pentru asigurarea pazei materialelor electorale or, conform art. 54 alin. (4) din Codul electoral nr. 1381/1997, localul în care se păstrează buletinele de vot este păzit de poliție. La fel, art. 63 alin. (6) din Codul electoral prevede că președintele biroului electoral al secției de votare predă consiliului electoral de circumscripție, cât de curând posibil, dar nu mai târziu de 18 ore după anunțarea închiderii secțiilor de votare, buletinele cu voturile valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral aparte, procesul-verbal, raportul, buletinele nevalabile, anulate sau contestate, cererile și contestațiile, toate fiind sigilate într-o cutie (pachet). Transportarea cutiei (pachetului) sigilate va fi însoțită de paza poliției, de președinte și de cel puțin doi membri ai biroului electoral al secției de votare.

Prin urmare, se constată că în aceste circumstanțe, organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne va fi în imposibilitate de a examina actele de corupere a alegătorilor, or ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații, la fel sunt implicați în asigurarea pazei secțiilor de votare.

În același context, se comunică că investigarea infracțiunilor de corupție și a celor conexe actelor de corupție necesită o pregătire profesională specială și suficientă. Astfel, se precizează că în cadrul inspectoratelor de poliție teritoriale sunt angajați inclusiv și subofițeri de investigații – persoane care nu au studii superioare, unii având doar studii gimnaziale. Acest fapt poate genera investigarea incompletă și admiterea unor încălcări evidente de procedură, ceea ce va avea ca efect imposibilitatea atragerii la răspundere a persoanei și restabilirea valorilor sociale lezate. În plus, mecanismele de corupție devin din ce în ce mai sofisticate și, deseori implică comiterea de fapte penale cu încadrări juridice multiple.

Adițional, se comunică că organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne nu deține suficiente resurse și instrumente pentru examinarea unor astfel de infracțiuni, acest aspect reieșind chiar din identitatea și statutul persoanelor care comit acte de corupție, acestea din urmă având alte pârghii și posibilități de influență, comparativ cu un subofițer de investigații sau un ofițer de urmărire penală din cadrul unui inspectorat de poliție teritorial.

Totodată, se propune revizuirea propunerilor privind competența organelor de urmărire penală pentru examinarea faptelor coruptibile fără a face diferența între mica corupție și marea corupție or, reieșind din semnificația noțiunii de corupție, chiar și în actele normative internaționale, acestea nu fac diferența între nivelurile fenomenului de corupție, acest nivel fiind instituit de teoreticieni. De exemplu, Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (New York, 31 octombrie 2003) definește corupția agenților publici naționali ca acțiune de a solicita sau de a accepta, direct sau indirect, un folos necuvenit pentru sine sau pentru o altă persoană, cu scopul de a îndeplini ori de a se abține de la întreprinderea unui act în exercițiul funcțiilor sale oficiale. Convenția civilă privind corupție (Strasbourg, 4 noiembrie 1999) definește corupția ca fiind faptul de a solicita, de a oferi, de a da sau de a accepta, direct sau indirect, un comision ilicit sau un alt avantaj necuvenit sau promisiunea unui asemenea avantaj necuvenit, care

afectează exercitarea normală a unei funcții sau comportamentul cerut beneficiarului comisionului ilicit sau al avantajului necuvenit, sau al promisiunii unui asemenea avantaj necuvenit.

2. La caz, este necesară examinarea analizei strategice privind profilul infractorului pe cazurile de corupție, în baza hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada anului 2021, or acest studiu notează clar că, aproximativ în toate cazurile traficantii de influență au pretins și au primit mijloace bănești. Valoarea medie a mitei primite a fost de aproximativ 28 000 de lei, iar cuantumul acesteia a variat între 120 de lei și puțin peste 417 000 de lei. Faptele cu cele mai mici valori ale mitei primite în cazurile traficului de influență au afectat domeniul medical, iar cu cele mai mari – domeniul justiției, bugetul, frontiera de stat și vama. Din 10 cazuri cu cea mai mare valoare a mitei (cuprinsă între 98 300 și 417 402 lei), în 7 cazuri obiectul infracțiunii a fost orientat în domeniul justiției, unde **valoarea medie a constituit circa 169 000 de lei**¹. Astfel, reieșind din statistica menționată, devine clar că actele de corupție în cuantum de până la 5000 unități convenționale, echivalent al sumei de 250000 lei (incluse în competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție) este manifestată în cazuri destul de rare, iar din conținutul proiectului se constată că majoritatea cazurilor de corupție urmează a fi examinate de către organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne, fapt ce este inadmisibil urmare celor invocate supra.

3. Având în vedere motivele de drept și de fapt reliefate anterior, se evidențiază că chiar și din denumirea și scopul proiectului se desprinde necesitatea și importanța delimitării competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt. Respectiv, abordarea organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne și includerea în sarcina acestuia a atribuției de investigare a 42 de infracțiuni noi (de exemplu: art. 227 din CP – Poluarea solului, art. 238 din CP - Dobândirea creditului, împrumutului sau despăgubirii/indemnizației de asigurare prin înșelăciune, art. 242² din CP - Pariurile aranjate, art. 244² din CP- Manipularea pe piața gazelor naturale etc.) este irelevantă și inoportună reieșind din amendament propus la art. 270 din CPP. Totodată, în competența organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne au fost puse și alte 27 de infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică (care la moment se află în competența Centrului Național Anticorupție), fapt ce la fel nu se susține.

4. În partea ce ține de amendarea art. 270² din CPP, se remarcă că prevederile actuale ale art. 270² alin. (2) din CPP, statuează că Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală cu competența pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Însă, potrivit proiectului, această normă se exclude, nefiind clar care autoritate preia această atribuție și cine va conduce urmărirea penală în cauzele din gestiunea organelor de urmărire penală care au competență pe întreg teritoriul țării. În acest sens, se consideră oportun de a se păstra competența

---

¹ <https://www.cna.md/public/files/AS-profil-infractor-2021ec2e8.pdf>

Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale la conducerea urmăririi penale în cauzele în care aceasta este efectuată de către organele de urmărire penală cu competențe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

5. Cu titlu de recomandare și în vederea facilitării exercitării urmăririi penale în cazurile de corupție cu implicarea angajaților Ministerului Afacerilor Interne, se comunică că în cadrul Ministerului Afacerilor Interne există Serviciul protecție internă și anticorupție (în continuare - SPIA), care este investit cu atribuții de investigare a actelor de corupție și celor conexe acestora. În acest sens, se propune ca actele de corupție comise de către personalul Ministerului Afacerilor Interne să fie investigate exclusiv de către SPIA. Astfel, se recomandă amendarea art. 266 din CPP, în sensul completării acestuia cu un alineat nou, după cum urmează:

„ (2) Organul de urmărire penală al Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324-329, 330², 352¹ din Codul penal, a celor săvârșite în conexiune cu acestea, precum și în cazul infracțiunilor comise cu folosirea situației de serviciu, prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal și a celor atribuite în competență prin ordonanța procurorului, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod, dacă au fost săvârșite de către personalul Ministerului Afacerilor Interne, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.”.

În legătură cu cele expuse, se propune inclusiv completarea în final a art. 270¹ alin. (2) din CPP cu textul „și organul de urmărire penală al Serviciului protecție internă și anticorupție al Ministerului Afacerilor Interne.”.

Per ansamblu, modificările propuse la capitolul atribuirii Procuraturii Anticorupție a competențelor suplimentare de conducere a urmăririi penale pe cauzele penale gestionate de către organul de urmărire penală al SPIA în coraport cu numărul infracțiunilor investigate (Centrul Național Anticorupție versus SPIA) nu vor avea impact negativ asupra activității Procuraturii și nu va spori semnificativ volumul de lucru al procurorilor. În schimb, acest fapt va permite organului de urmărire penală să implice activ subdiviziunile de profil (de investigații, acoperire operativă, suportul tehnic și componența analitică) ale SPIA la acordarea sprijinului necesar, consolidând astfel, capacitățile instituționale de investigare a corupției la nivel înalt și sistemic. Drept exemplu poate servi analiza comparativă a datelor statistice, potrivit căreia pe parcursul anului 2022, în privința angajaților Ministerului Afacerilor Interne au fost pornite 89 cauze penale, dintre care, nemijlocit de către SPIA au fost pornite 55 cauze penale.

6. La întocmirea Notei informative este necesară respectarea modelului prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și completarea detaliată și explicită a tuturor compartimentelor indicate în legea prenotată.

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniela
Date: 2023.03.01 17:36:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar de stat

Daniella MISAIL-NICHITIN

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

20.03.2023

nr.

04-03/216/398

La nr. _____

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md
victor.stratu@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

La adresarea Ministerului Justiției nr.03/2225 din 17 martie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală nr.122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt, număr unic 123/MJ/2023) și, în limita competențelor sale funcționale, comunică următoarele.

Din nota informativă la proiect rezultă că, la etapa implementării legii, Ministerul Afacerilor Interne urmează să restructureze Serviciul protecție internă și anticorupție (SPIA) din cadrul ministerului cu rază de activitate în trei zone regionale (nord, centru și sud), în scopul asigurării unui control eficient în prevenirea și combaterea cauzelor de corupție pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Potrivit autorului proiectului, pentru anul 2023 impactul acestei propuneri se estimează la 21 408,12 mii lei, în contextul în care intrarea în vigoare a proiectului de lege se propune a fi de la 01 septembrie 2023 (impact financiar pentru 3 luni).

Totodată, conform aceleiași note informative, autorul propune în calitate de soluție tranzitorie excluderea de sub moratoriu, de la 01 septembrie 2023, a 200 de funcții vacante din sistemul MAI-ului, precum și ajustarea nivelului de salarizare a ofițerilor de urmărire penală prin schimbarea de la grupul ocupațional „Ordine publică și securitate a statului (D)” la grupul ocupațional „Justiție (B)” și atribuirea clasei de salarizare începând cu clasa de salarizare 87 conform Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. La capitolul dat, accentuăm că nu este clar raționamentul și fundamentarea propunerilor în cauză în condițiile în care SPIA, ca subdiviziune specializată a MAI-ului, care este autoritatea administrativă centrală ce asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul ordinii publice și securității statului, se propune de a fi transferată la grupul ocupațional „Justiție”, contrar atribuțiilor sale de bază și domeniului său de

activitate. Mai mult ca atât, nota respectivă nu prevede nici o analiză sub aspect de titluri de funcții concrete, statutul acestora, precum și costul detaliat al modificărilor ce se propun. Iar odată cu modificarea unor clase de salarizare, precum și a grupului ocupațional, acesta va determina și necesitatea amendării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

În condițiile menționate supra, considerăm că autoritățile implicate urmează să efectueze o analiză amplă a costurilor ce se propun, inclusiv per număr de unități de personal pentru care se solicită excluderea de sub moratoriu din sistemul MAI-ului, precum și eventuale redistribuiri de alocații în contextul transferului unor atribuții de la o autoritate la alta, cu prezentarea acestora pentru examinare Ministerului Finanțelor, cu implementarea din 01 ianuarie 2024.

În acest sens, menționăm că potrivit art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova, nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare. De asemenea, conform art. 17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

În condițiile de finanțare prudentă a cheltuielilor, identificarea mijloacelor financiare adiționale din bugetul de stat este dificilă, iar acceptarea unor angajamente neacoperite financiar încalcă principiul sustenabilității bugetare.

Având în vedere cele expuse, se propune ca cele invocate de autor în compartimentul "Fundamentarea economico-financiară" din nota informativă să fie substituite cu următorul text: „Implementarea proiectului de lege urmează a fi realizată în limita alocațiilor bugetare aprobate ale autorităților”.

Adițional, în scopul reducerii apariției unor cheltuieli neprevăzute, Ministerul Finanțelor recomandă prezentarea tuturor propunerilor de reorganizare/restructurare spre examinare în cadrul propunerilor de politici publice în contextul Cadrului bugetar pe termen mediu 2024-2026.

MINISTRU
Digitally signed by Sirețeanu Veronica
Date: 2023.03.21 08:40:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Country: Moldova

Veronica SIREȚEANU

**MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA
SERVICIUL FISCAL DE STAT**

**MINISTRY OF FINANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
STATE TAX SERVICE**

1 martie 2023

Nr. 26-12/1-10-29736

Ministerul Justiției al RM

E-mail: secretariat@justice.gov.md

Copie pentru **Cancelaria de Stat a RM**

E-mail: cancelaria@gov.md

Serviciul Fiscal de Stat a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (delimitarea competențelor Procuraturii Anticorupție și Centrului Național Anticorupție la investigarea cauzelor de corupție la nivel înalt) (număr unic 123/MJ/2023), trimis spre avizare, și informează despre lipsa de obiecții și propuneri.

Directoare

Digitally signed by Albu Rozalina
Date: 2023.03.01 08:53:36 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Rozalina ALBU

*Executor: Irina Moraru
Tel.: 0 (22) 82-33-97
E-mail: Irina.Moraru@sfs.md*